

De Vries

niets in staat, er wordt geen bedrag genoemd. Ik nodig de staatssecretaris uit die informatie met ons te delen en ons te laten weten wat het kost. Ik weet hoe graag hij die JSF zo snel mogelijk wil hebben ...

De **voorzitter**: Ik vind dit een herhaling van zetten.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dat is het toch niet.

De **voorzitter**: Ik vind het toch wel. U moet iets nieuws verzinnen, of ik ga door naar mevrouw Eijsink.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik wil graag de feiten achter de mededeling dat het een bak met geld gaat kosten. Hoe groot is die bak en hoeveel geld zit daarin?

Staatssecretaris **De Vries**: Ik heb een voorbeeld genoemd. Als wij enkel en alleen de motor zouden vervangen kost dat 10 mln. per motor keer 85 is 850 mln. Als de meerderheid van de Kamer nog steeds van mening is dat je operationeel de F-16's moet vervangen, vind ik dat te veel geld om een relatief korte periode te overbruggen. In de schriftelijke vragen die wij gisteren van de vaste Kamercommissie hebben ontvangen staan dezelfde vragen over kostenelementen. Die schriftelijke vragen zullen wij natuurlijk beantwoorden. Dit zit voor een deel ook in de motie van mevrouw Eijsink.

Iets anders in diezelfde motie is dat terecht wordt opgemerkt dat wij vanaf de begroting-2006 niet meer het totaal van de gevlogen vliegtuigen met de F-16 hebben opgenomen. Onderdeel van de discussie die wij met de Kamer hebben gevoerd, was dat wij vonden dat enkel en alleen vliegtuigen onvoldoende zeggen over de operationele resultaten en een te enkelvoudig argument zouden zijn. Om die reden is dat toen uit de begroting verdwenen en ook in het jaarverslag over 2005 stond het niet meer. Het is dus geen kwestie van het niet meer beschikbaar zijn van die gegevens. Bij de schriftelijke vragen die wij hebben ontvangen zit diezelfde vraag, die wij zullen meenemen. Wat dat betreft lijkt deze motie mij niet nodig.

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Eijsink.

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): De staatssecretaris heeft de gewoonte om vragen aan de Kamer te stellen en niet op dicta van moties in te gaan. Dit is de zoveelste keer en dat vind ik toch opmerkelijk. Als ik het goed begrijp zegt de staatssecretaris over de motie: laat maar komen, wij omarmen haar. Hij zegt dat vliegtuigen niet bepalend zijn. Mag ik hem eraan helpen herinneren dat wij van 8000 naar 6000 vliegtuigen zijn gegaan, ofte wel een vermindering met een vierde? Weliswaar is dat met redenen omkleed, maar hoezo niet belangrijk? Hoezo niet belangrijk als het gaat om vliegtuigen die in één keer worden gemeld van 175 naar 200, ofte wel een achtste meer? Dat is ook niet niks. Ik wil verder van de staatssecretaris de operationele redenen weten. Als het gaat om de F-16's: in Kandahar vliegen wij samen met de Belgen, die F-16's van een oudere datum gebruiken, maar ik heb daarover nog nooit een klacht gehoord. Het gaat niet alleen maar om een tijdsbuffer, wij weten allemaal dat bij dit soort grote projecten het moment van vervanging altijd later is. De geschiedenis herhaalt zich wat dat betreft.

Staatssecretaris **De Vries**: Even de vergelijking met de F-16's van België: die toestellen beschikken inderdaad niet over de Targeting Pod zoals Nederland die heeft, dus zij lopen meer risico's met collateral damage. En dat is iets waarin u altijd heel scherp bent geweest. Die Belgische F-16's hebben ook niet het systeem van de RecceLite waarmee voorkomen kan worden dat IED's in een te laat stadium worden ontdekt. Laten wij ons dus vooral blijven meten aan de eigen kwaliteitsstandaarden, die wij verantwoord vinden voor de veiligheid van ons personeel en ons optreden.

Over de 200 uur heb ik in het debat helder verteld dat wij een vermindering hebben gehad vanwege "Wereldwijd dienstbaar" van 115 F-16's naar nu 87 F-16's. Er blijft eenzelfde doelstelling van de CDS ten aanzien van het aantal vliegtuigen per jaar. Uit mijn hoofd gezegd gaat dat om zo'n 27.000 vliegtuigen. Er is dus een nieuwe berekening gemaakt. In het vorige debat heb ik al erkend dat het handiger was geweest dat dit met terugwerkende kracht in de brief van 18 december 2008 had gestaan. Daarover heb ik richting de Kamer al mijn mea culpa uitgesproken, maar dat verandert niets aan het feit dat die 200 uur wel onze werkelijkheid is op basis van de 87 vliegtuigen die wij nu hebben.

□

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor de antwoorden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 12.03 uur tot 13.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Aangezien voor de stukken gedrukt onder de nummers 31836; 23908 (R1519), nr. 87; 31240, nr. 9; 31837; 31838 (R1874) en 31846 (R1875) de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel voor, de stukken gedrukt onder de nummers 31792-VIII, nr. 3; 30234, nr. 22; 28345, nr. 74; 26631, nr. 290; 29477, nr. 80; 29248, nr. 75; 31700-XVI, nr. 107; 29477, nr. 81; 30850, nr. 27; 31700-XVI, nr. 106; 31700-XVI, nr. 109; 31700-XII, nr. 18; 31444-XII, nr. 8; 25847, nr. 69; 31700-A, nr. 76; 18106, nr. 193; 30080, nr. 36; 31089, nr. 25; 29665, nr. 116; 2008Z09277; 31700-A, nr. 41; 31700-XI, nr. 10; 2008Z01415; 22112, nr. 730; 29665, nr. 111; 21501-33, nr. 191; 21501-33, nr. 198; 21501-33, nr. 194; 25910, nr. 81; 31521, nr. 1; 25910, nr. 86; 25910, nr. 85; 23645, nr. 261; 23645, nr. 259; 24691, nr. 97; 24691, nr. 91; 24691, nr. 94; 24691, nr. 96; 28642, nr. 38; 28642, nr. 37; 28642, nr. 35; 28642, nr. 36; 2008Z07561; 31706, nr. 21; 29515, nr. 273; 31700-XII, nr. 14; 31700-A, nr. 15; 31089, nr. 23; 31700-XII, nr. 16; 31305, nr. 98; 21501-02, nr. 867; 26150, nr. 65; 31700-V, nr. 73; 31702, nr. 15; 30952, nr. 18; 30952, nr. 19; 30952, nr. 16; 30952, nr. 17;

Voorzitter

30952, nr. 21; 30952, nr. 20; 30952, nr. 23; 30952, nr. 22; 23432, nr. 267; 23432, nr. 286; 21501-02, nr. 868; 23432, nr. 266; 30806, nr. 6; 31700-X, nr. 74; 27925, nr. 327; 26488, nr. 130; 2008Z09768; 19637, nr. 1244; 2008Z10351; 30597, nr. 45; 31322, nr. 51; 31700-XVI, nr. 108; 31700-XVI, nr. 123; 2009Z00558; 29628, nr. 112; 24804, nr. 56; 24804, nr. 60; 31700-B, nr. 11; 29628, nr. 111; 29237, nr. 68; 31371, nr. 88; 31371, nr. 85; 28676, nr. 70; 31700-V, nr. 63; 29544, nr. 185; 29674, nr. 28; 2008Z09336; 29544, nr. 183; 2008Z08085; 30545, nr. 68; 30545, nr. 67; 30545, nr. 66; 31567, nr. 16; 30545, nr. 64; 30545, nr. 63; 2008Z04053; 29521, nr. 84; 2008Z07884; 31700-XVI, nr. 114; 2009Z00465; 2009Z00468; 29323, nr. 58; 28140, nr. 66; 31476, nr. 7; 26991, nr. 241; 29683, nr. 23; 31704, nr. 78; 2009Z00127; 31052, nr. 17; 31052, nr. 14; 31700-XVI, nr. 115; 31700-XVI, nr. 113; 31700-XVI, nr. 112; 31325, nr. 28; 24724, nr. 83; 31289, nr. 45; 29546, nr. 17; 31567, nr. 25; 2008Z08453; 31700-VIII, nr. 116; 27923, nr. 70; 30573, nr. 30; 31700-VIII, nr. 120; 31700-VIII, nr. 121; 21501-20, nr. 415; 24095, nr. 231; 31700-XIII, nr. 50; 30536, nr. 89; 29515, nr. 278; 30196, nr. 45; 30536, nr. 88; 27406, nr. 139; 31783, nr. 2; 31700-XV, nr. 50; 29911, nr. 10; 29911, nr. 11; 29815, nr. 176; 31001, nr. 56; 31700-VI, nr. 91; 30517, nr. 7; 31700-VI, nr. 90, en 28286, nr. 256, voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw De Pater-van der Meer.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Voorzitter. De vaste commissie voor Justitie heeft gisteren een algemeen overleg gehad over overlast door 12-minners. Ik verzoek u namens de commissie om het verslag van dit algemeen overleg op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat u als voorzitter van de commissie spreekt. Ik zal het VAO toevoegen aan de agenda.

Het woord is aan de heer Jasper van Dijk.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): Voorzitter. Ik zou graag een VAO willen houden over het algemeen overleg over het mbo.

De **voorzitter**: Wij zullen het toevoegen aan de agenda. Het woord is aan de heer Mastwijk.

De heer **Mastwijk** (CDA): Voorzitter. U zou mij een buitengewoon groot genoegen doen door het verslag van het algemeen overleg over begrotingsexperimenten en aanverwante onderwerpen van 19 februari jongstleden op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Wij zullen het toevoegen aan de agenda. Ik kan nog niet precies beoordelen wanneer dat zal zijn. Het is allemaal een beetje moeilijk te plannen op dit moment.

Het woord is aan mevrouw Sterk.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. Ik wil graag spoedig een debat – lees spoeddebat – aanvragen met de minister voor Jeugd en Gezin naar aanleiding van het persbericht "Gezinnen vluchten naar België voor jeugdzorg".

Mevrouw **Agema** (PVV): Mijn fractie steunt liever spoedig een debat dan een spoeddebat, maar het moet wel op zo kort mogelijke termijn plaatsvinden.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Daar sluit ik mij bij aan.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Dit is een leermomentje voor mij. Ik wist niet dat je een spoeddebat kon aanvragen naar aanleiding van een persbericht over een uitzending. Wij weten nog niet precies wat daarin besproken wordt. Ook wij steunen natuurlijk van harte een door de CDA-fractie aangevraagd spoeddebat.

Mevrouw **Bouchibti** (PvdA): Wij steunen het verzoek van de CDA-fractie. Ik wil wel een brief van de minister. Ik denk dat het debat volgende week is en ik verwacht toch wel wat meer informatie. Ik vraag dus om een brief van de minister naar aanleiding van het verzoek van de CDA-fractie.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Even voor de vorm: ik geef van onze kant steun aan beide verzoeken.

De **voorzitter**: Ik zal het stenogram doorgeleiden naar het kabinet. Daarmee is het verzoek om een brief afgedaan.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Aangezien de vicepremier op dit moment ook nog een geheel andere verantwoordelijkheid in het land heeft, kan ik mij voorstellen dat wij eerst die brief afwachten en dat het debat wellicht niet volgende week, maar zo snel mogelijk in de week daarna zal plaatsvinden.

De **voorzitter**: Volgens mij hebt u een ruime meerderheid voor dit debat. Ik denk dat wij dat zo kunnen afspreken.

Mevrouw **Agema** (PVV): Ik heb nog een vraag over het aantal minuten spreektijd. Er is brede steun voor een debat in plaats van voor een spoeddebat.

De **voorzitter**: Ja, die conclusie trek ik inderdaad. Wij gaan in overleg met de aanvrager bespreken hoeveel minuten spreektijd nodig is.

Het woord is aan de heer Cramer.

De heer **Cramer** (ChristenUnie): Voorzitter. Vandaag is er een verontrustende brief van de FNV binnengekomen over spooronderhoud. Op 10 februari heb ik vragen gesteld over de achterstanden bij ProRail. De minister heeft uitstel gevraagd, maar de actuele ontwikkelingen nopen mij om een antwoord te vragen voor maandag 12.00 uur.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

De heer **Cramer** (ChristenUnie): Ik heb nog een tweede rappel. Op 4 februari jongstleden heb ik Kamervragen gesteld over spoorboekloos rijden. Deze vragen zijn ook nog niet beantwoord en ik zou daar graag op rappelleren.

Voorzitter

De **voorzitter**: Wij zullen ook dit gedeelte van het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Het woord is aan de heer Knops.

De heer **Knops** (CDA): Voorzitter. Ik wil graag een brief van de minister van Economische Zaken over het zojuist verschenen CPB-rapport waarin gereageerd wordt op het PWC-rapport over de werkgelegenheidseffecten van de vervanging van de F-16.

De **voorzitter**: Dit moet u via de commissie regelen. Wij hebben namelijk afgesproken dat dit soort vragen niet meer in de regeling van werkzaamheden worden gesteld.

Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van de regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Er staat vandaag wederom een initiatiefwetsvoorstel op de agenda. Dat is al het derde deze week. Dat is toch heel bijzonder. De Kamer is actief. Ik kan dat niet vaak genoeg zeggen. Het is goed dat u van het bijzondere recht van de Kamer om initiatieven te nemen, zo goed gebruikmaakt. In dit geval gaat het om het initiatief-Van Dam.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het voorstel van wet van het lid Van Dam houdende wijziging van Boek 2 en Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (stilzwijgende verlenging en opzegtermijn bij lidmaatschappen, abonnementen en overige overeenkomsten) (30520).**

De **voorzitter**: Ik heet de staatssecretaris van Economische Zaken van harte welkom. De minister van Justitie is iets verlaat. Hij is nog bij een van de vele ministerraden die op dit moment plaatsvinden.

Er zitten ook twee adviseurs in vak-K, de heren Van Rij en De Geest. Wij zijn altijd zeer dankbaar dat er adviseurs zijn die onze leden bijstaan bij het ontwerpen van een wetsvoorstel.

Het tweede bijzondere is dat wij beginnen met een maidenspeech van iemand die eergisteren is beëdigd. Het kan sneller, maar dit is ook heel snel. Wij zullen na de bijdrage van de heer Heemelaar even schorsen om hem te complimenteren. Ik neem tenminste aan dat daar alle aanleiding voor zal zijn.

Het woord is aan de heer Heemelaar. U moet allemaal wel heel stil zijn als de heer Heemelaar spreekt.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Heemelaar** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb zeven minuten spreektijd gevraagd en ik heb er tien gekregen. Dat is echter niet nodig, want dit is een onderwerp waar de fractie van GroenLinks erg sympathiek tegenover staat. Toch wil ik even kort uitweiden. Ik wil vooral van de gelegenheid gebruik maken dat ik deze enige keer niet geïnterrupteerd kan worden.

Ik was vorige week in Andalusië, waar ik in de prachtige bergen rondwandelde. Na die verfrissende tochten besteedde ik elke dag een paar uur aan het lezen van stukken die deze week en de komende weken in de

Kamer behandeld worden en waarover ik voor GroenLinks het woord mag voeren. Zoals u wellicht weet vervang ik Naïma Azough vier maanden in verband met haar zwangerschap. Ik hoop dat ik in die vier maanden kan bijdragen aan de dingen waar GroenLinks voor staat: groen, sociaal en diversiteit. Het lijkt mij ook belangrijk om expliciet te melden, na alles wat de afgelopen week door mij aangericht is in de pers, dat ik er alles aan zal doen om dit instituut, waar ik een rotsvast vertrouwen in heb, te versterken.

Terug naar Andalusië. Ik was in Andalusië met een dierbare vriendin die ik al heel lang ken en met wie ik menige reis heb gemaakt. Al die jaren was zij lid van een befaamde boekenclub, die later mogelijk nog verder besproken zal worden. Al die jaren hebben wij ook het nodige leedvermaak gehad over haar gedwongen lidmaatschap van die boekenclub. Als je het boek immers niet op tijd bestelde, ontving je elke drie maanden het kroonboek. Dat boek was nooit een boek van haar smaak. Uiteindelijk zijn veel van die kroonboeken bij mijn moeder beland, want zij vond dat juist smakelijk leesvoer tussen al die zware kost die zij ook graag tot zich neemt. De vriendin kon nooit loskomen van die boekenclub, zelfs niet toen zij haar abonnement na ruim twintig jaar had opgezegd. De boekenclub bleef haar bestoken met telefoontjes, met brieven, met aanbiedingen, met wervende lokacties en met spotgoedkope doorstartkansen. Ze heeft standgehouden en is niet opnieuw lid geworden.

Het initiatiefvoorstel van Martijn van Dam over de stilzwijgende verlenging en opzegging van abonnementen, lidmaatschappen en dergelijke, maakt natuurlijk voor veel meer mensen een eind aan deze ellende. Consumenten kunnen in Nederland rekenen op consumentenbescherming. De gedachte hierachter is dat normale burgers in vergelijking met bedrijven een zekere machtachterstand hebben. Wie als consument een ondeugdelijk product of dienst geleverd krijgt, kan met een beroep op het consumentenrecht verlangen dat hij of zij genoegdoening krijgt. De producent of de leverancier moet binnen de grenzen van het redelijke en billijke redelijke verwachtingen ten aanzien van het geleverde waarmaken.

Tot nu toe bleef die bescherming van consumenten tegen stilzwijgende verlenging van abonnementen en lidmaatschappen uit. Het gevolg is – ik noemde dat al – dat heel veel mensen jarenlang vastzitten aan uiteenlopende contracten omdat zij steeds maar weer niet op tijd hun lidmaatschap hebben opgezegd. Of het gaat over het lidmaatschap van de sportschool of over kostbare verzekeringen, het is en blijft een feit dat jaarlijks miljoenen mensen zich voor het hoofd slaan omdat zij beter op de opzeggingstermijn hadden moeten letten.

Zoals de voorzitter al opgemerkt heeft, is het een goede traditie dat collega-Kamerleden geprezen worden omdat zij gebruikmaken van het initiatiefrecht. Dat is naast het Kamerwerk en naast alle verplichtingen die daarmee samenhangen, altijd weer een prestatie. Dat hebben mijn collega's mij verteld en ik heb dat zelf ook al eerder op tv mogen zien. Dat geldt nu ook weer, zeker voor dit initiatiefwetsvoorstel. Wij vinden het een buitengewoon sympathiek voorstel dat daadwerkelijk zal bijdragen aan het welbevinden van heel veel burgers.

Ik ga niet uitgebreid in op alle voordelen, die iedereen al tot zich heeft kunnen nemen. Kort gezegd komt het erop neer dat de stilzwijgende verlenging weliswaar niet